

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. — Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem omenilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpslati.

Štev. 14.

V Ptuj v nedeljo dne 12. julija 1903.

IV. letnik.

Kmečko zborovanje v Gradcu.

„Ljudstvo, pri katerem hira kmetijski stan, je ogroženo!“ te preresnične besede, katere je rabil mož, ki je morda najbolj poznal težnje ljudstva, glavni Bismarck, pred kakimi 20 leti, ravno te besede se uresničijo tudi še dandanes. Usoda ljudstva je odvisna od kmetov, slab položaj tega stana povzroči pado celega naroda, cele države! Kdor to prevdara ne bode lahko sprevidel, kolike važnosti za našo lepo štajersko deželo je bilo kmečko zborovanje dne 5. t. m. v Gradcu, k kateremu smo vas v našem zadnjem listu vabili. Skoraj vsi sloji, katerim je treba živeti v deželi, so bili pri tem zborovanju zastopani; z našim seljem poročamo, da je bilo prišlo tudi mnogo spodnještajerskih kmetov. Navzoči so bili kmetje različne narodnosti, Nemci in Slovenci, ne meneč se za nacionalne prepire, dobro vedoč, da morajo skupaj obstati, ako se hočejo braniti pretečega in skoraj gotovega gospodarskega propada. Dan 5. t. m. v Gradcu je bil glasen protest vseh slojev proti nevarnosti, katera se nametu hoče vsiliti, bil je glasen klic vseh kmetov naše lepe dežele, namenjen prisiliti državo, da nas brani, ker jej moramo plačevati toliko davkov, nevarnega izsesanja od strani drugih dežel in drugih držav. Da bodejo tudi tisti, katerim ni bilo mogoče, razumeti se tega shoda, zvedeli, zakaj se je šlo, da bodejo vsi sprevideli, kolike važnosti je bilo to zborovanje, je hočemo tukaj, kolikor nam prostor dopušča, opisati in to tem bolj, ker bode gotovo vsaki sprevidel, kako opravičeno je bilo naše zahtevanje, da bi tudi spodnještajerski kmetje pri tem zborovanju navzoči.

Zborovanje se je vršilo v tako zvanih Aninih dvoranah. Več stotin kmetov in njihovih zastopnikov je bilo navzočih. Predsednik grof K. Lambert je odprl zborovanje, povdarjajoč, da bi kmetje pač morali biti hvaležni štajerski kmetijski družbi, katera je dala prvi povod, za otvoritev tega tako zvanega agrarnega dneva. Slabi sedaj obstoječi kmečki položaj, tako je govoril predsednik, tičoč se gospodarskih in gozdarskih razmer, je prebudil kmete drugih dežel, da se začnejo skupno braniti proti svojim težnjam in to se mora tudi zgoditi na Štajerskem, ako nočemo čakati, roke križem držoč, dokler nas ne ugonobijo druge dežele, druge države. Vse druge države branijo domače svoje pridelke s tem, da naložijo na take pridelke, katere imajo njihove dežele, visoko mitnino (col), ker s tem zabranijo uvoz teh pridelkov v domače kraje, ker s tem povzdignejo ceno svojih lastnih pridelkov. V kratkem se bodejo sklenile med našo in med sosedskimi državami takozvane kupčijske pogodbe in določil se bode mitninski (colni) tarif.

Tajnik Juvan je potem govoril jako jedernato in stvarno o teh kupčijskih pogodbah in o omenjenem tarifu.

Povdarjal je, da se bodejo štajerski kmetje ne oziraje se na narodnost in politične boje, branili proti počenjanju socialnih demokratov, proti kapitalizmu in proti velikim obrtniškim podjetjem, ker nočejo, da bi morali, kakor do sedaj za te sloje plačevati sami račune. Slabih kmečkih razmer je kriva vlada, katera se ne briga za kmetijstvo. Geslo, po katerem se nam je ravnati je:

„Ničesar ne smemo pustiti čez naše meje vpeljati iz drugih dežel, ako se to lahko pripravi pri nas!“

844
ornejša
ne ce-
arkah
val.
vrnem

Žalibog, da nam nikakor ne pripušča prostor, da bi vam kmetje poročali vse, kar so na tem zborovanju govorili navdušeni prijatelji kmetov, evo vam vsaj, kar se je od kmetov in njih zastopnikov sklenilo in določilo. Sledeči dve resoluciji ste se enoglasno sprejeli:

Prva se glasi:

„Na dan 5. julija 1903 v Gradcu zbrani kmetje protestirajo brez vsacega razločka ali spadajo k tej ali drugi narodnosti ali stranki proti brezobzirnemu nepravičnemu postopanju obrtnikov in socialnih demokratov, kateri vedno in vedno nasprotujejo pomoči, ki bi jo imelo dobiti kmetijstvo s pomočjo mitninske (colne) obrambe. Odločno zavrnejo napade imenovanih slojev na agrarce (kmete in njih zastopnike in voditelje), ker ti napadi nikakor niso na poštenu politični in gospodarski podlagi in ker se lahko z njihovo pomočjo neizmerno škoduje kmečkemu stanu. Kmetje obžaljujejo, ker se njihovim opravičenim željam v načrtu za mitninsko (colninsko) postavo ni ustreglo in zahtevajo odločno, da se morajo vzeti njih gospodarske težnje pri sklepanju takovzanih kupčijskih pogodb z drugimi državami odsihmal bolj v poštev, kakor se je to zgodilo do sedaj. Strogo zahtevajo, da morajo kmečki poslanci in vlada s vsemi močmi delati na to, da se bode pri sklepu kupčijskih pogodb jemalo ozir na štajerske kmete. Pred vsem zahteva agrarno zborovanje, da se zagotovi redni izvoz živine in da se vse zapreke, tičoče se tega izvoza odstranijo. Ravno tako zahtevajo kmetje, da se uvedejo uredbe, katere bodejo zabranile razširjatev živinskih bolezni in škodljivcev po izvozu iz drugih dežel v našo deželo. Obramba, katero daje mitnina (colnina) mora biti taka, da se bodejo naši pridelki, posebno vino, dali tako prodati, kakor je njih vrednost. Radi tega se mora kupčijska pogodba katera nas veže s srbsko deželo, takoj razveljaviti!“

Druga resolucija se glasi:

„Dne 5. julija 1903 v Gradcu zbrani kmetje izrekajo svoje upanje, da bodejo vsi poslanci, posebno tisti, katere so kmetje zvolili, potem poslanci veleposestnikov, ne oziraje se, h kateri stranki spadajo, skrbeli za opravičene zahteve kmetov. Da bodejo složno in odločno v tem smislu delovali in ta cilj dosegli, morajo izdelati program, katerega morajo gospodarskim zvezam predložiti, da se od njih pregleda in potrdi. Vsi udje te zborniške agrarske zveze morajo skrbeti, da bode ta program prodril, sploh pa jim je treba, s vso močjo skrbeti za zboljšanje kmečkih teženj. Da se bode to doseglo, zahtevajo štajerski kmetje, naj se vrši boj med političnimi strankami izključno le na poštenu dostojni način!“

Te resolucije so se enoglasno sprejele. Bodemo videli, ali bodejo tudi spodnještajerski kmečki poslanci zares po gori navedenem geslu ravnali.

Našim naročnikom.

Naročnino ponoviti je jako nujno! Prva polovica leta je minula in z njim je nehal tudi za marsikatero teroga obrok, v katerem je imel list za plačati. A mi hočemo, da bode šlo naprednjaštvo na Spodnještajerskem naprej, treba nam je pač v prvem oz. skrbeti za razširjatev

„Štajerca“.

Razširjatev tega lista ni samo v Vaš korist temveč tudi v korist Vaše obitelji, Vaših otrok. razširjatev našega lista namreč pomagata širiti naprednjaštvo, z njim odvrata klerikalno temo. Vsaki, kateremu je količkaj za to, da ne bode za naprej dala nad našo prekrasno domovino klerikalna tema, naj skrbi, da bode spravil „Štajerca“ vsaj enega leta ročnika. Naš list velja samo **dve** kroni za celo leto poštino vred. Plača in naroči se lahko tudi na pol leta.

Toda vsi tisti, kateri list dobavljajo in kateri še ga dolgujejo, naj si zmislijo na to, da ni ničesar na svetu zastoj.

Kar se toraj tiče dolžne nam naročnine, naj vsaki za to skrbi, da bode dolg poravnal. Kdor tega ne stori, tudi ne sme kot poštenjak lista več sprejemati. On namreč s tem škoduje napredni stranki in napredni misli, katera je vrlo potrebna za spodnještajerske kmete, tega pa mislimo ne bode nobeden kmet želel, ker vsaki ve, kako se kmetu danes slabo godi.

Kmetje, naročniki, širite „Štajerca“!

Umori v Srbiji in njih vzroki

(Dalje.)

Aleksander I. srbski kralj, kateri je bil na tak grozen način dne 10. prejš. meseca umorjen, je bil rojen dne 14. avgusta 1876 v Belgradu. Njegov oče je bil kralj Milan, njegova mati Natalija Kečko, nekega Romunca, ki je služil v ruski armadi. Že od začetka je bil ta zakon jako nesrečen. Razprtije in nemir med očetom in materjo so bili prvi spominjatorji umorjenega kralja. Ko se je Natalija leta 1886 od Milana ločila in srbsko zemljo zapustila, vzela s seboj svojega deset let starega sina Aleksandra s seboj. Dolgo sta se kralj Milan in njegova žena Natalija prepirala radi tega otroka, dokler ni na povelje kralja Milana policija v Wiesbadenu dečka materi odvzela, ga očetu izročila. V začetku prihodnjega leta je prišel kar naenkrat Milanu na misel, da se je odpovedati 100 kroni, komaj ko je dal svoji deželi liberalno ustavo. Ta korak je bil prenagel, in kaj hitro se je začel kralj kesati, da ga je storil. Dokler bi postal Aleksander 18 let star, tako se je določilo, naj bi upravljala takozvana nadomestna vlada pod Rističem vladarske posle. Ko je kralj Milan zapustil Belgrad, se je vrnila zopet Natalija v Belgrad z njo vred. Seveda tudi ruski upliv. Vedno in vedno si je Mila